

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 962/24
9.4.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Станиславе Митровић и Снежане Марјановић, чланова већа, у парници тужиља АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Драгана Радуловић, адвокат из Сремске Митровице, Светог Димитрија бр. 19а/2/3, против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Никола Миљковић, адвокат из Београда, Булевар Арсенија Чарнојевића бр. 140, ради утврђења ништавости усменог завештања, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П 2002/23 од 07.06.2023. године, у седници већа одржаној дана 9.4.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П 2002/23 од 07.06.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев, па је утврђено да је ништаво усмено завештање оставиоца пок. ГГ, бившег из ..., проглашено дана 02.12.2011. године на записнику у предмету Првог основног суда у Београду Посл. бр. ЗР-2746/11 и да исто не производи правно дејство, те да ће се заоставштина оставиоца пок. ГГ, бившег из ..., умрлог 06.09.2011. године, у ... расправити по закону. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиљама накнади трошкове парничног поступка у износу од 162.600,00 динара.

Против ове пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у целисти, из свих законских разлога.

Испитујући првостепену пресуду у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр.72/11 са каснијим изменама и допунама), овај суд је нашао да жалба туженог није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се ожалбена пресуда морала укинути. Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, на коју тужени неосновано указују жалбом. Изрека првостепене пресуде је јасна у побијаном делу и у складу са разлозима образложења, а у пресуди су наведени јасни и непротивречни разлози о свим битним чињеницама, који нису у противречности са изведеним доказима, због чега пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 31.08.2011. године у свом стану пред три сведока ГГ је изјавио да сву своју имовину оставља свом братанцу, овде туженом. ГГ је позлило, одвежен је у болницу где је примљен дана 02.09.2011. године и где је преминуо дана 06.09.2011. године. У предмету Првог основног суда у Београду РЗ 2746/11 саслушани су сведоци усменог завештања ДД, ЂЂ и ЕЕ дана 31.10.2011. године и њихове изјаве су проглашене а у оставинском поступку вођеном иза пок. ГГ у предмету истог суда О 13700/11 донето је решење од 12.07.2013. године којим је упућена на парницу сестра оставиоца (првобитна тужила) сада пок. ЖЖ, против овде туженог као завештајног наследника, ради утврђења да усмено завештање није пуноважно. Пок. ГГ је боловао од дугогодишњих основних болести артеријске хипертензије и шећерне болести услед којих је дошло до настанка компликација у виду потпуне непроходности великих крвних судова ногу и то нарочито леве ноге, са развојем тзв. “суве гангрене” палца левог стопала и делимично гангрене самог стопала, али нису нађени значајни хемодинамијски поремећаји, нити поремећаји функције горњих екстремитета. Медицинска документација у целини не садржи сигурне знаке обољења или стања услед којих би било немогуће саставити тестамент у форми другачије од усмене. Правноснажним решењем јавног бележника ... Упп: 555-19, О 643/19 од 23.09.2019. године за наследнике на заоставштини пок. ЖЖ, преминуле дана 14.9.2018. године оглашене су на по 1/2 дела, унукe оставиље, АА и ББ.

На овако потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право и то одредбу члана 110 став 1 Закона о наслеђивању, па је правилно закључио да у конкретном случају, имајући у виду околности под којима је сачињено спорно завештање, болест тзв. “суве гангрене”, палца левог стопала и делимично гангрене самог стопала и раније болести пок. ГГ као завештаоца, саме за себе не могу се сматрати као “изузетне прилике” с обзиром да је пок. завешталац објективно и субјективно имао могућност да састави писмено завештање. Завешталац може изјавити своју последњу вољу пред три сведока само ако услед изузетних прилика није у могућности да сачини писмено завештање, а у конкретном случају нису постојали ни објективни а ни субјективни критеријуми јер није био здравствено онеспособљен у горњем делу тела и имао је времена од намере за сачињавање завештања до смрти да сачини редовно завештање. На наведено указује судски вештак специјалиста интерне медицине-кардиолог, а који у свом мишљењу даје закључак да код пок. ГГ нису нађени значајни хемодинамијски поремећаји нити поремећаји функције горњих екстремитета, те да медицинска документација у целини не садржи сигурне знаке обољења или стања услед којих би било немогуће саставити тестамент у форми другачије од усмене. Осим тога, пок. ГГ је био у могућности и имао времена да ангажује суд, адвоката или сведоке за сачињавање писаног завештања али

то није учинио, јер је према исказу сведока инсистирао на усменом завештању. Код свега наведеног, првостепени суд је утврдио да нису испуњени услови за пуноважност усменог завештања у смислу члана 110 Закона о наслеђивању.

По налажењу овог суда, првостепени суд је правилно и потпуно утврдио чињенично стање које се жалбеним наводима туженог не доводи у сумњу, и правилном применом одредби материјалног права закључио да је тужбени захтев тужиља основан. За побијану одлуку првостепени суд је дао јасне и довољне разлоге, које као правилне прихвата и апелациони суд, као другостепени.

Наиме, неоснованим су оцењени и жалбени наводи тужиоца да првостепени суд није поступио по налозима из решења Апелационог суда у Београду Гж 16/16 од 13.01.2016. године којима се указује и на релативно битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези члана 398 став 2 ЗПП, јер је првостепени суд у свему поступио по овим налозима у поновном поступку.

Наиме, судски вештак специјалиста интерне медицине-кардиолог др. Владан Марковић је у свом налазу и мишљењу од 22.06.2018. године навео документацију на основу које је обавио вештачење и то: историја болести о лечењу на Одељењу опште хирургије КБЦ Земун у периоду од 02. до 06.09.2011. године у коме је наведено да је основни узрок хоспитализације “сува гангрена” врха палца левог стопала са ширењем на стопало, а основне болести које су узрок хируршке компликације су артеријска хипертензија, шећерна болест која се лечи инсулином, сужење крвних судова и недовољно снабдевање крвљу, хронична исхемијска болест срца и претходно пре више година прележана два срчана инфаркта; извештаји лекара специјалисте-хирурга о стању пацијента, приликом пријема у болницу од 02.09.2011. године свестан, оријентисан, доведен колима хитне помоћи због малаксалости, слабости и болова у ногама; извештај лекара специјалисте интерне медицине о стању пацијента приликом пријема у болницу, рендгенски и ултразвучни налаз и снимање трбуха, извештај анестезиолога од истог датума, консултативни преглед интернисте у склопу преоперативне припреме дана 02.09.2011. године, консултативни преглед психијатра од 02.09.2011. године и отпусна листа са епикризом од 06.09.2011. године. Вештак је навео да је приликом пријема на одељење опште хирургије КБЦ Земун дана 02.09.2011. године сада пок. ГГ прегледан од више лекара различитих специјалности из којих се може закључити следеће: услед дугогодишњих основних болести, артеријске хипертензије и шећерне болести, дошло је код пацијента до настанка компликација у виду потпуне непроходности великих крвних судова ногу и то нарочито леве ноге, са развојем тзв. “суве гангрене” палца левог стопала и делимично гангрене самог стопала. Клинички налаз при прегледу од стране општег хирурга, стварно надлежног за третман гангрене, експлицитно указује да се не ради о хитном хируршком обољењу нити о акутној угрожености крвотока преосталог живог и функционалног ткива ноге. Клинички, лабораторијски и радиографски налази при прегледу од стране интернисте указују да се ради о стању са високим вредностима леукоцита, убрзаном срчаном раду без поремећаја срчаног ритма, а након прележаног инфаркта миокарда осам година раније и са измењеним аускултаторним и радиографским налазом на плућима, који најпре указује на тешку обострану упалу плућа. Пацијент је припреман за хитну хируршку интервенцију, из виталних индикација, услед животне угрожености. Хемодинамијски статус пацијента приликом пријема, као и стање свести били су очувани. Истовремено на горњим екстремитетима

нису уочени истоветни знаци обољевања великих крвних судова, а њихова покретљивост и виталност била је очувана. На основу закључака изнетих у отпусној листи, код пок. ГГ, радило се о тзв. “сувој гангрени” палца левог стопала услед тешког/потпуног сужења крвних судова. Опште стање приликом пријема подразумевало је очувану свест, оријентацију и комуникативност. Нису нађени хемодинамијски поремећаји нити поремећаји функције горњих екстремитета. Медицинска документација у целини не садржи сигурне знаке обољења или стања услед којих би било немогуће саставити тестамент у форми другачије од усмене. Овај налаз и мишљење вештака, првостепени суд је у целости прихватио, налазећи да је дат јасно, детаљно, одређено, потпуно образложено и свему у складу са правилима струке и задатком суда, при чему ни парничне странке на исти нису имале примедбе. Због тога се неосновано жалбом оспорава налаз и мишљење вештака наводима да свој налаз и мишљење судски вештак није засновао на веродостојној здравственој документацији, него на тумачењу изјаве сведока тестаamenta који нису квалификовани да цене здравствено стање, јер из његовог налаза и мишљења не произилази да је исти дат на основу исказа сведока нити да је дат на основу претпоставки.

Супротно жалбеним наводима, правилно је првостепени суд оценио исказ саслушаних сведока и то првенствено сведока ЕЕ који наводи да га је пок. ГГ позвао да дође са супругом да напише његово завештање из чега следи да нису постојале изузетне прилике ради сачињавања усменог завештања јер и сведок каже да је ради сигурности направио концепт писаног завештања, али да је ГГ желео да то буде усмено завештање, те сведоци завештања ниједног тренутка не објашњавају зашто није сачињено писано завештање јер је за то било времена и, с обзиром да је пок. завешталац био здравствено способан да исто својеручно састави, без обзира на болест ноге. При томе, исказ сведока ЕЕ није доследан и противречан је у погледу тога како и на који начин га је пок. ГГ позвао да се завештање сачини, јер приликом првог саслушања овај сведок наводи да га је пок. ГГ позвао да дође са супругом и они су дошли сутрадан када им је предочио да жели да се напише његово завештање, док приликом другог саслушања исти сведок наводи да је дошао хитно те ноћи када га је пок. ГГ позвао али без супруге која је касније дошла. Код чињенице да се постојање објективних и субјективних околности предвиђене за пуноважност усменог завештања најверодостојније могу утврдити из исказа сведока који су били и сведоци приликом усменог завештања, то исказ овог сведока није несумњиво указивао на то да су постојале околности да се закључи усмено завештање, а посебно јер исказ овог сведока није био доследан, чак је противречан у поменутим деловима.

Жалбени наводи којима се наводи да се оставиоцу здравствено стање изненада битно погоршано, да су му посебно били погођени доњи екстремитети и није могао да хода, а истовремено долази до одузетости десне руке што доводи до тога да не може да пише нити да се потпише, оцењени неоснованим али и неутемељеним јер се о одузетости руке није изјаснио ни један сведок нити вештак (сведок ДД је навела да су ГГ руке дрхтале, што је навео и сведок ЕЕ али то не значи да није уопште могао да пише односно да се потпише, имајући у виду да чињеница да је могао да пише произлази из налаза и мишљења вештака). Код свега наведеног, без утицаја су даљи жалбени наводи да је пок. ГГ од тренутка када је дошао у болницу примао велике количине и дозе лекове за смирење и смањење болова, да се припремао за хитну хируршку интервенцију, те да он није имао времена ни могућности да оде до суда или

адвоката или да му дође превише људи, када су му посете ограничене због стања у коме се налазио оставилац да сачини писмени тестамент.

Наиме, како то правилно оцењује првостепени суд, да би усмено завештање било пуноважно, потребно је да су кумулативно испуњени услови: да је своју последњу вољу завешталац изјавио у изузетним приликама; да услед тих изузетних околности није био у могућности да састави писмени тестамент, било јавни, било приватни; да је своју последњу вољу завешталац усмено изјавио пред три сведока. Појам “изузетне прилике” цени суд у сваком конкретном случају, а када је постојање тих околности субјективног карактера (као што је изненадна тешка болест завештаоца), њихово доказивање је сложеније, па оцена да ли постоје “изузетне прилике” и да ли се усменом тестаменту може признати ваљаност, зависи од чињенице да ли се тататор налази у таквој ситуацији да му је лично било немогуће састави редован тестамент.

Болест и животна доба тататора сами за себе не могу се сматрати као изузетне прилике, имајући у виду да је према месту где је оставилац живео и према средини у којој се кретао објективно и субјективно имао могућност да састави писмени тестамент. Поред тога, када се лицу које дуже време болује од органске мане здравствено стање тешко погорша, па у таквом стању оно сачини усмени тестамент, онда такав тестамент нема правне важности јер случај, као што је конкретан не представља изузетне прилике у смислу члана 110 Закона о наслеђивању, а што је потврђено налазом и мишљењем вештака. Како се ради о изузетној форми завештања то је потребно рестриктивно тумачење, па је првостепени суд на основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, које је засновано на савесној и брижљивој оцини сваког изведеног доказа засебно и свих доказа заједно у смислу одредбе члана 8 Закона о парничном поступку утврдио да није реч о изненадном погоршању раније већ постојеће болести, па су супротни жалбени наводи којима се указује на тренутке који су уследили у дану када је сачинио усмено завештање и током боравка у болници до смрти због којих оставилац то није могао да учини, због изненадног битног погоршања здравственог стања, оцењени неоснованим.

Осталим жалбеним наводима не доводи се у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, због чега, иако цењени, нису посебно образлагани, у смислу овлашћења другостепеног суда из члана 396 ЗПП.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 150, 153 и 154 Закона о парничном поступку, имајући у виду успех тужиља у поступку, а на конкретне неправилности се жалбом и не указује.

Са свега изнетог, на основу чланова 390 и 401 тачка 2 ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Будући да жалилац није успео у жалбеном поступку, то му не припадају трошкови другостепеног поступка, због чега је на основу одредбе члана 165 став 1 у вези члана 153 ЗПП одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Председник већа-судија

Јелена Стојилковић с.р

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић